

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárasi Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egyszerre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.

Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:

BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felélős szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.

Főmunkatárs: STERN HUGO.

Kiadó:

A Véndvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petitsor egyszerű hirdetésnél 30 fill. többszöri hirdetésnél soronként 20 fillér.

Nyitlert sora 50 fillér.

Ne bánts a magyart!

Ha nem születtem volna is magyar-mak. E néphez állanék ezzenell én. Mert elhagyott, mert — legelhagyottabb. Minden népek közt a föld kerekén.

A vers, melyet cikkünk elé illesztünk, nem aféle henyé cicoma. Petőfi Sándort olvassuk ezekben a napokban, igen-igen sokan, kün az erdőben, vagy a magános szobákban, összebeszélés nélkül, hallgató megállapodással. Azokat a verseit, melyeket 1848-ban írt. Még inkább pedig azokat a verseit, melyek halála előtt keletkeztek, 1849-ben. Különösen hármát. Az egyik Erdődön született... a másik Vajdahunyadon... a harmadik, mely az utolsó volt. Mezőberényi és így kezdődik: Szörnyű idő, szörnyű idő s a szörnyűség mindegyre nő...

Nagyon sok okunk van visszaemlékezni ezekre az időkre és ezekre a versekre. Hiszen az, aki írta katona volt, gyermekfővel honvédszázados és ilyen rekesző nyár lehetett akkor is, mikor elesett, az erdélyi földön, egy kozák fegyverétől. Akkor is románok állottak a határon, oroszokkal egyetemben. A magyar akkor is így vértett. Megbolygatott rajokban tolonganak emlékeink, rongyosan és sápadtan, mint a fáradt katonák. Erdélyre gondolunk, fehér havasaira, gyöngyös kék kútforra, a növendék kisfiunkra, ki most pötyögi az első magyar szavakat és kicsordul a könyünk.

Jó olvasni ezt a költőt. Máskor talán nem így szemmel olvastuk. Most nem

pusztán gyönyörködött, de edzi fájdalomkat, tragikus érzésünket, szédületes magasba emeli ezt a szót, hogy magyar és megmagyarazza, hogy mit jelent. Magyar vagyok — majdnem azt jelenti — nagy vagyok szenvedésben — majdnem oly babonásan és fájoan cseng, mint ez: — egyedül vagyok Ki ért meg bennünket?

A magyar nem akart hódítani. Sohase fájt neki egyetlen nép jóléte, vagy boldogsága, nem áhított idegen területek, véres kincsek után. Nem is értette meg a kalandornépek erkölcsét. Azzal indult ebbe a háboruba, hogy majd visszatérhet a béke kunyhójába. Semmi többet nem várt tőle. Csak annyi reménye volt, mint a betegnek. Az volt a reménye, hogy meggyógyul. Hiszen nem is lehetett más logikája. A magyar paraszt — az östermészet e remekbe készült példány — oly becésséges és jóságos, mint a föld Nemliába bibelődött ezer évig a földdel. Átvette a föld természetes erkölcsét. A nemzetközi kártyakeverést, a diplomáciát, a politikát — uri huncutság — nak bélyegezte. Tanító mestere a napfény volt, a nyár, test teherbe esett anyaföldek boldog, forró lihegése. Maga is csak teremni vágyott és nem rombolni Faragott faládaiban nem tartott selyemzsinorokat. Semmi gyűlöletet sem sikerült a szívébe plántálni. Szerette a békét, mint a muskátit. Jó volt, de nem tudta, mert ösztönösen, a természetétől fogva volt. Az erdő fái se gyűlölnék senkit. Végzete azonban másképpen döntött.

Mert a magyar két hosszú-hosszu év alatt, míg több történt vele, mint ezer év

lefolyásán, bekalandozta a világot. Látta a „népek hazáját, a nagyvilágot”. Járt Ypernél, belga földön, vértett az az olasz szirteken, lengyel vískökben hát, hol a tehenek együtt élnek az emberekkel, orosz sikságon ügetett a lova, német vonatokon ült hetekig, लेकरült a tenger mellé, a dalm partokra, vagy a balkáni tájra, hol keverékfajok zagyva nyelvet beszélnek és a virágos bozótnak mérges kigyók sziszegnek. Mindenütt csurgott a vére. A pazár, gavalléros kártyás nem szórja ugy aranyait, mint ő a szíve rubintját, a piros kincset a föld közé tableau-jára. Semmit se kérdezett. Mások szerződéseket kötöttek. Ő fizetett, kötés, paktum nélkül, készpénzzel, ettel és vérrrel. Messze utján néha víziói és hallucinációi voltak. A tüleleveli fenyo helyett törpe, alföldi ákacok látott... a befagyott sziberiai síkra aranybuzát képzelt... a balajjka hangjában felismerte a pásztorfurylát... Még mindígnem szakadt vége a lidércnyomásnak. A háboru harmadik évében vissza kellett térnie vándorutjára. Mert róla volt szó. A portájára törték.

Igy jönnek haza fiaink most, nem pihe-nésre, de újabb, mindennél szilajabb küzdelemre. A próbák próbjája ez. Most mindenütt öblös borsorkányüstökben fő a gyűlölet. Minden népek jut belőle, de hiszünk, hogy a magyarok számára már egy csepnyi sem marad. Lehetetlen, hogy a világ gyűlölje ezt a népet, melyet a végzet annyira megpróbált. A magyar mindenkor a népek árvája volt és hű barátja minden árva népeknek. Még a lengyel is azért

TARCA.

A mai Románia.

Új ellenségünknek Romániának egyesítése 1859-ben kezdődött meg, amikor Cuza Joan Sándor Moldva- és Oláhország az északi és déli terület fejedelmévé megválasztották. Cuzának 1866-ban bekövetkezett bukása után Károly hohenzollerni herceget választották meg utódjául s ettől kezdve Románia az egyesült fejedelemség nevével viselte 1881-ig amikor királysággá proklamálták. Az 1877/78-iki orosz-török háboruban a román hadsereg az oroszok oldalán harcolt, Romániának jutalmáért Dobruđa volt s felszabadulása a török fenhatóság alól. Ezzel szemben azonban súlyos áldozatra volt kénytelen, Oroszországnak vissza kellett adnia Besszarabiának azt a részét, amelyet a krími háboru után a párisi béke juttatott Romániának.

Ettől az időtől kezdve a román politika bizo-

nyára erős dinasztikus befolyás alatt is arra irányult, hogy lehető jó viszonyt tartson fenn a központi hatalmakkal. Így remélték védelmet Románia külpolitikájának vezetői a Konstantinápoly felé irányuló orosz terjeszkedéssel szemben. Ebben a politikában csak 1913-ban következett be változás mikor Románia a második Balkánháboruban Bulgária rovására Silistria—Trsztukaj—Balcsiki vonalon nyert területi gyarapodást. A bukaresti békét, amely ezt az új területet Románia részére biztosította, hamarosan követte Miklós cár látogatása Constanzban s ezzel a román külpolitika lassanként teljesen új irányokra került.

Románia közgazdasági jelentőségét a világereskedelemben gabona- és petróleumkivitele adja meg. Az 1861/65. években ez a kivitel évi állagban 70 millió lejt tett ki, 1913-ban 590 millióra emelkedett a kivitel. Az ország kereskedelmi mérlege aktív kiviteli feleslegével fedezi s külföldön elhelyezett államadóságok, az országba befektetett külföldi tőkének kamatait.

A román kivitel karakterét a következő adatok adják: az 1913. évi kivitelből 448,4 milliót

tett ki a gabonaexport, 34,1 milliót a gyümölcs, 2,9 milliót az élő állat, 11,7 milliót az állati takarmány, 23,7 milliót a fa és 131,5 milliót a petróleumkivitel. Ebből a kivitelből 12 százalék Ausztria-Magyarországba, 6,4 százalék Németországba, 7,2 százalék Angliába, 8,1 százalék Franciaországba, 12,2 százalék Olaszországba, 29,7 százalék pedig Belgiumba irányult.

A kivitelnek utirányát a Dunán felfelé ugyanis megnehezítették a vámosok s a magas szállítási díjak a Dunán, amely Bécsig tonnánként 40 koronát tett ki, míg ezzel szemben a tengeren való szállítás költsége a Rajnán való viteldíjjal Mannheimig 10—13 márkát. E szállítási viszonyoknak megfelelően a román vasutak és utvonalak is mind a tenger felé haladnak előre, 1873-ban az elsőrangú utak hossza 775 kilométert tett ki, 1909-ben pedig az állami, kerületiek és községi utak hossza 28.000 kilométert elérte. A vasutak teljesen az állam kezében vannak, ezeknek hossza 1913-ban 3532 kilométert tett, az 1867/70. évek 70 kilométer vonalhosszával. A romániai hivatalos adatok egyebéknél rózsás színekkel festik a román

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

szerezte anyjára, mert szenvedése hasonlított az övéhez. Költészetében a lengyel szenvedésnek külön fejezete van. Nem is rablókaland a hazafisága, nem a pohárköszöntők, az agitátorok számító fondor-sága, de mély-mély bánat és emberiség. Ujra azok az idők tértek vissza, mikor mindnyájan úgy viseljük magyarságunkat, mint egy tragikus diadémet.

Rendelje meg lapunkat a hárterén levő férje, fia, testvére, rokona stb. részére. Nagy örömet szerez nekik. **Lapunkat a tábori posta rendszeresen kézbesíti!**

Rab magyar imája.

Csukódjatok be rácsos ablakok;
Isten szemei csak ti nyílnak
Isten szemei, fényes csillagok,
Rabságos éjben, bus terdépésben
Lássátok szegény esdeklő rabot.

Magyar tanyákon zug a fergeget;
Magyar határon dul a vad sereg,
Isten szemei ebrén legyetek,
S kit vert sok átok, ti virrasszatok,
Ti virrasszatok árva népeket.

Kárpát sziklái égig álljanak;
Tokaj vesszői vessé váljanak;
Tépjétek össze erdei vadak,
Ki gyűlölt kézzel rombolna széjjel
Ezer esztendő szeni oltárakat.

Kunság mezőin ami megterem,
Őlő legyverben ólomná legyen,
Magyarád mustja méreggé legyen;
Tiszai tájon kunyhó se álljon,
Kunyhó se álljon soha védtelen.

Csukódjatok be rácsos ablakok,
Érdők szálái mind őrt álljatok,
Isten szemei, fényes csillagok,
Rabságos éjben, bus terdépésben
Igy imádkoznak a magyar rabok.

Gyönyri Géza.

H I R E K.

— **Katonai kitüntetések.** Öfelsége a király az ellenséggel szemben vitéz magartartása és kitűnő szolgálati elismeréséül

Szápáry, Muraszombati és Szécsiszigeti gróf Szápáry József szolgálatonkívüli alezredesnek egy lovashadosztályánál a katonai érdemekérszt harmadik osztályt adományozta.

— **Kitüntetés.** A hadsereg parancsnokság az ellenség előtt tanusított vitéz magartartása elismeréséül az ellenség előtt elesett Békássy Ferenc tartalékos hadapródnak a 7. honvédszárezredben, Dr. Békássy István főispánunk hős fiának, az első osztályu ezüst vitézségi érmet adományozta.

— **Kitüntetés.** Fényes kitüntetés érte Dr. Sömen Lajos muraszombati ügyvédet a 18. honvéd gyalogezred népfelkelő főhadnagyát. Ferenc Salvator főherceg Dr. Sömen Lajosnak a háboru kiütése óta Keszthelyen a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismeréséül a Vörös Kereszt hadiékítményes II. osztályu diszjelvényét adományozta díjmentesen.

— **Kitüntetés.** A hadsereg parancsnokság az ellenség előtt tanusított vitéz magartartása elismeréséül az ellenség előtt elesett Pintarics Mátvás 20. honvédgyalogezredbeli tart. tizedesnek az első osztályu ezüst vitézségi érmet adományozta.

— **Hivatalvizsgálat.** Lestyánszky János határrendőr tanácsos e héten a muraszombati határrendőrséget vizsgálta felül, hol mindent a legnagyobb rendben lálat.

— **Honvédek kitüntetésé.** A hivatalos lap mai száma ismét sok honvéd kitüntetését közli. A kitüntetett hősök az ellenséggel szemben tanusított vitéz magartartás elismeréséül a bronz vitézségi érmet kapták. A honvédek közül a jársbéli 18 asainkat szép számban érte a katonai kitüntetés. A kitüntetettek neve a következő: Persa Henrik, Zsolhár János, Koczán Mihály, Sinkó József tart. tizedes, Sarotár János népf. őrvezető, Sóber Károly, Czelezek János, Frühwirth József honvédek, Kozel Ágoston, Kollár Vince, Dravec Ferenc, Malok József népfelkelők.

— **Hazasságkötés.** Gerlits Ede honvédszázados, Gerlits Sándor árvaházi igazgató-gondnok fia, a két éven át sok csatában résztvett és kitüntetett hős katonai f. évi szeptember 4-én tartotta esküvőjét Sopronban adoriáni Ráthonyi Évával, dr. adoriáni Ráthonyi Péter orvosnak bájos és

nagy műveltségű leányával. Az esketésnél tanuk voltak: a menyasszony részéről nagybátyja Illosvay Illosvay Bálint miniszter tanácsos és a vőlegény részéről Herbst Géza alispán.

— **Elvitték a harangokat.** Elvitték a muraszombati harangokat. A szelid béke édesszavú hirdetői, az édes örömök fokozói, keservűnk, bánatunk tolmácsolói nem kongnak, bonganak többé. Megszólalnak helyettük a keservek és kinok nagy vergődök lelkek gyászos hangjai. Szívhez szöttek azok, szívbe markolnak ezek, kegyetlen realitás-ban! Szétszólotnak ambíciók, letört remények, boldogságok feloldult várainak romhalmazánál megriad az ész, megborzad az érzés. Mert válni kell, ezért hull a köny. De megmarad a remény, erőődik a hit, rendületlen a bizalom! Egy ország áldozati oltárán emelkedik az áldozat a romlás, pusztulás, kulturvilágok felfordulásánál kigyulnak a szeretet égő tüzei s rakják az áldozat oltárát a szívek, a lelkek. Áldoztunk munkát, kincset, életet hazánk virágait is ráraktuk, s ennek fejében most újabb tövis fakadt a virágok nyomán! De mintha valami gyémánt szerű ragyogás sugározná lenék a borzalmak ejoból. Uj zene hallatszik az emberiség haláltáncánál. Szentelt hangok vegyülnek az ércorku ágyuk bömbölésébe s a gyilkos gránátok embertelen bugszába: a harangok szava. Nehéz a válás töletek, kedves, jó harangok, szívünkkel egybeforrt édes utításnak. De irt ad a bucsuzás, a válás sajó sebére a tudat, hogy a lelkiinkre borult sötét felhököt veletek téphetjük szét, s távozástokkal tünik fel egy új, egy fényes sugar, mely a feloldult béke és boldogság szétszaggatott napjának dicső ragyogását varázsolja vissza. Menjetelek. Helyetteitek szerető szívünk fog hangosabban verni s hobb lesz az imánk a küzdökért, a szenvedökért!...

— **Helyreigazítás.** Lapunk mult számában Pósfay Pongrác kapitányról közölt híruink helyreigazításul közöljük, hogy a vitéz kapitány maga még nem adott hírt fogságba jutásának körülményeiről, csupán ezredéből jöt hírfelgatásáról.

— **Felhívás.** Loncsár Ferenc malorhaugyelski hadifogolytól levelezőlapot kaptam, melyben arra kér, hogy családját hollétéről értesítem. Kérem a családtagokat, kiknek lakhelye előttem ismeretlen, hogy a lap átvétele végett nálam jelentkezzenek. Dr. Vályi Vörös Kereszt titkár.

— **A jegyző megrágalmazója.** Kikécz Miklósné szarvaslaki asszony rágalmazás: vétségével valóvala került tegnap a törvényszék elé, mert Horváth Károly körjegyzőről azt állította, hogy a neki járó

közgazdasági életet s büszkén mutatnak rá, hogy az ország népessége ötven év alatt megkétszereződött: 1859-től 1912-ig 3,9 millióról 7,2 millióra emelkedett. Így akarják becsalogatni külföldi tőkét.

Mint minden mezőgazdasági állam, úgy Románia is igyekszik az országban ipart teremteni. Különléte kedvezmények az iparosodásnak eszközei: az ipari alapítások ingyen telekhez jutnak, gépek, külföldi nyersanyagok vámmentességet élveznek, a legnagyobb fogyasztó pedig maga az állam. Az eredmény azonban az industrializálódás terén még elég jelentéktelen. Az ipari munkások száma alig haladja meg egy nagyobb német ipari városét. Csupán a petróleumtermelés eredménye emelkedett. 1880-ban kitermeltek 16.000 tonnát, 1913-ban 1.885.000 tonnát. A petróleumvállalatok 73 részvénytársaság kezében vannak, 360 millió leib befizetett tőke finanszírozza a kitermelést. E tőkéből 37 százalék Németországra, 31 százalék Angliára, 10,5 százalék Hollandiára esik, ezek melletti részesednek a tőkében az olaszok, amerikaiak és belgák is, úgy, hogy csak jelentéktelen rész jut a románokra,

A petróleum kivétel különösen Anglia, a Földközi-tengermenti országok és Franciaország felé irányul. A kivételnek körülbelül egynegyede jut a központi hatalmak országaira. Említésre méltó egyébként, hogy most a Danoközlekedés megnyitása s a szállítási nehézségek elhárítása után jelentékeny nyereséghez jutottak a vállalatok.

Érdekes történeti képet mutat ezeken felül Románia kereskedelempolitika viszonya a vele közvetlen szomszédos Ausztria-Magyarországhoz. Hosszu időn keresztül e viszony igen feszült volt. A bécsi kormány Metternich okos tanácsával szemben hosszú ideig nem ismerte el a fejedelemség tényleges gazdasági önállóságát s folyton csak Törökországgal tárgyalt. Gróf Andrássy Gyulának kellett jönnie, hogy ez a helyzet megváltozzék. Ő kötötte meg 1875-ben az első kereskedelmi szerződést Romániával, amely vámmentességet biztosított a román búzáknak. Amikor Bismarck áttért a vámvédelemre a monarchiával szemben is, akkor változott meg ez a viszony. 1885—1891-ig vámháboru töltötte ki az időt, amely 1893-ban a legtöbb kedvezmény alapján a megkötött szerződéshez

vezetett. Románia és Ausztria-Magyarország közti E háborunak effektív gazdasági eredménye pedig az volt, hogy az osztrák-magyar ipar Romániában tért vesztett. A román gabonabehozatal újabb gördített akadályokat azzal fizette vissza Románia, hogy az osztrák-magyar ipar újába nehézségeket gördített.

Legégetőbb kérdés egyébként Romániában a földirtokkérés s gazdasági és politikai elmaradottságának oka is az e téren uralkodó viszonyokban keresendő. Teljesen a nagybirtok uralkodik az országban. Ötezer nagybirtokos kezében van az ország művelés alatti területének fele, 3.800.000 hektár. A bojárak bérbeadják birtokaikat, maguk a szörakozásoknak élnek. A bérlok rablogzóalkodást üznek a pórnépet kizsarolják, amely a legnagyobb nyomorban él a hatalmas dominiumok szomszéd-ságában. Az ilyen gazdasági struktúrájú ország antidemokratikus politikai szervezete teszi lehetővé, hogy vezetői kalandor külpolitikait vállalkozásokba bocsátkozzanak.

hadiségelyt felveszi és a saját zsebébe teszi. Az esnek előzménye, hogy az asszony kapott egy-egy hadiségelyt, azután a bizottság beszűntette, mert Kikécséztét jó módának ítélte. Ezen háború-
dott fel az asszony. Minthogy felhatalmazásra üldöző büncselekményről van szó, a főszo-
lgy megadta a jegyzőnek a felhatalmazást, tegnapra azonban visszavonta azért, mert az asszony
bocsánatot kért a jegyzőtől, aki meg is bocsátott
nek. Felhatalmazás híján a törvényszék felmen-
tette a vádlottat.

— **A vidorlaki járvány.** A járás több közsé-
gében fellépett vérhas járvány felülvizsgálására
Dr. Mezhiradszky Kálmán főorvos hétéven ideér-
kezett és meglátogatta a fertőzött helyeket, ahol
a védelmi intézkedések foganatosítását ellenőrizte.
A főorvos illetékes helyen előterjesztést tett jár-
ványorvos sürgős kiküldése és a járásbeli orvosi
létszám szaporítása iránt.

— **Itt a gyermek, neveld fel.** Rantosa Mária
barkóczi leány családi állás elleni büntetettel vá-
dolva került tegnap a szombathelyi kir. törvény-
szék elé, mert gyermekét elvitte Luthár Ferenc
közvettségéhez s azt mondta: »Itt a gyermeked
neveld fel« — ott hagyta nála az apróságot. A
főtárgyalás után a törvényszék arra az álláspontra
helyezkedett, hogy a leány nem követett el bü-
ncselekményt, mert a családi állás elleni büntetést
a törvény szerint az követ el, aki úgy hagyja el
a gyermeket, hogy nem tudja róla, ki hagyta el, a
vádlott nő pedig két tanu előtt tette le a gyermeket
Luthár elé. A törvényszék ezért Rantosa Mári-
át jogerősen felmentette.

— **Aki a tanítót bántja.** Hajdinyák Mátyás
vaskovicsi lakos a késő esti órákban elment
Heretendy Zsigmond vidorlaki tanító lakására sőt
lélekoságra vonta, hogy gyermekét nem bántal-
mazta, s ekközben durva hangon támadt a tanítóra
A muraszombati járásbírósa a garázda embert
közösen elleni kihágásának mondta ki bűnösnek,
s elítélte 60 kor. pénzbüntetésre.

— **Eltűnt elmebajos leány.** Bakán Ivánné
murahelyi lakos bejelentette az alsólendvai főszo-
lgybírósnak, hogy Katalin nevű örült és süket-
nema leánya Murahely községben levő lakásukról
megszökött. Személyleírása: 23 éves középnagy-
ságú, szeplős, rövidlátó; eltűnésekor szürke színű
polgári ruhát viselt.

— **Gyanus kérdésközlés.** Egy Kurer nevű
ágyvéd Solothurnból a »Verband Zentral und
Westschweizerischer Gemeinden für Lebensmittel-
fürsorge« nevében több község előjáróságához
kérdést intézett az élelmiszerek hatóságai eloszta-
sának módjairól. A belügyminiszter most körren-
deleiben utasította a törvényhatóságokat, hogy az
ilyen megkeresésekre ne válaszoljanak, hanem a
a kérdésközlő iratokat küljék fel a belügyminisz-
teriumba, mert nincs kizárva, hogy az illető kér-
dező közlő esetleg kémkedni akar.

— **Talált tárgy.** Dobrentey Antal t. főszo-
lgybíró a bányafalvi uton egy zsebkendőbe kötve
3 koronát talált, melyet igazolt tulajdonosa nála
árvélet.

— **Háborus adótörvények.** A képviselőház
előtt fekvő háborus adójavaslatok az adózóközön-
ség legszélesebb rétegeit érintik. Saját érdeke te-
hát minden adózónak, hogy kellő tájékozódást
szerezzen jogainak megvédésére, tudva azt, hogy
a rengeteg adók a törvénynél nem-e magasab-
bak a végül jogainak megvédésére idejében orvos-
lási szerezhesen. Ezen szempontok figyelembevétel-
ével fognak a szentesítés után megjelenni Dr.
Tury Zoltán pü. tanácsos magyarázataival s a
közgy. bíróság joggyakorlatával a »Háborus Adó-
törvények I. füzet Jövedelemadó bolli ára 5.—
K. előfizetési ára 4.— K. II. füzet Nyilvános szá-
mad. köt. váll. adója bolli ára 3.— K. előfizetési

ára 2.40 K. III. füzet Hadinyereségadó a III. oszt.
ker. adó életbentartása bolli ára 3.— K. előfizet-
ési ára 2.40 K. három füzet együtt bolli ára
9.— korona előfizetési ára 8.— korona. Megren-
delhető minden hazai könyvkereskedésben s la-
puk kiadóhivatala utján.

— **Beiratások a polg. iskolában.** A mura-
szombati áll. polg. fiúiskolában, az 1916/17. tan-
évi beiratások szept. 10. 11. és 12-én d. e. 9—12
óráig tartatnak meg, míg a javító vizsgálatok
szept. 9-én d. e. 8 órákor. Csak azon tanulók
fognak fölvenni, akik múlt évi iskolai, születési-
és újraoltási bizonyítványukat bemutatják s szülőik
vagy gyámjuk kíséretében jelennek meg. Fizetendő
díjak: tandíj egész évre 20 K, félévre 10 K, be-
iratási, kirándulási, könyvtár és értesítő díj 6 K.
Tandíjmentességért csak azon szegényországi tanulók
folyamodhatnak, akiknek utolsó iskolai bizonyít-
ványukban több a jeles és jó érdemjegyük, mint
elégséges.

— **Négy százhatvan millió ötszáz kilencvenhat-
ezer háromszáz negyven példányban** jelent meg Az
Est 1910. április 15-ikétől 1916. december 31-ig.
Valóban példátlan ez a siker. Hogy milyen ameri-
kai arányban nőtt ennek az újságnak a népszer-
sége, azt ezek a számok igazolják: 1910. április-
ában, Az Est megindulásának hónapjában, a
napi átlagos példányszám 32.329 míg 1915. decem-
berében már 317.380. A fejlődést pedig leg-
előkelőbbben illusztrálják az alábbi adatok: Az Est
egy évi példányszáma: 1910-ben (csónka év)
8,760,500. 1911-ben 18,947,240. 1912-ben
35,185,050. 1913-ban 45,838,200. 1914-ben
78,095,600. 1915-ben 213,769,750. Es ez így
megy tovább Az Est független hírszolgálat és
nem befolyásolható bátor szókimondása biztosítja
mindenkorra ezt a példátlan nagy népszerűséget.

— **A harmincharmadik hadüzenet.** 1914. június
28-ikán történt a szerzejói gáz merénylet. Princip
pisztolyának villandása azóta lángba borította a
világot. Bár a Narodna Obrana bölcsőjére, Szer-
biára már rég az enyészett fellege borult, a világ-
kavarodásban egyre több ország veszt s ma
hangzott világgá a harmincharmadik hadüzenet. Idő-
rendben itt közöljük az eddigi hadüzeneteket:

1. Magyarország és Ausztria — Szerbia ellen 1914. július 20.
2. Németország — Oroszország ellen 1914. augusztus 1.
3. Németország — Franciaország ellen 1914. augusztus 3.
4. Belgium — Németország ellen 1914. augusztus 3.
5. Anglia — Németország ellen 1914. augusztus 4.
6. Magyarország és Ausztria — Oroszország ellen 1914. augusztus 6.
7. Szerbia — Németország ellen 1914. augusztus 6.
8. Montenegró — Magyarország és Ausztria ellen 1914. augusztus 7.
9. Montenegró — Németország ellen 1914. augusztus 9.
10. Franciaország — Magyarország és Ausztria ellen 1914. augusztus 10.
11. Anglia — Magyarország és Ausztria ellen 1914. augusztus 12.
11. Japán — Németország ellen 1914. augusztus 23.
13. Magyarország és Ausztria — Japán ellen 1914. augusztus 24.
14. Magyarország és Ausztria — Belgium ellen 1914. augusztus 28.
15. Oroszország — Törökország ellen 1914. november 3.
16. Montenegró — Törökország ellen 1914. november 3.

17. Japán — Törökország ellen 1914. november 3.
18. Anglia — Törökország ellen 1914. november 5.
19. Franciaország — Törökország ellen 1914. november 5.
20. Belgium — Törökország ellen 1914. november 7.
21. Olaszország — Magyarország és Ausztria ellen 1915. május 23.
22. Olaszország — Törökország ellen 1915. augusztus 20.
23. Bulgária — Szerbia ellen 1915. október 14.
24. Anglia — Bulgária ellen 1915. október 15.
25. Franciaország — Bulgária ellen 1915. október 16.
26. Olaszország — Bulgária ellen 1915. október 18.
27. Oroszország — Bulgária ellen 1915. október 22.
28. Németország — Portugália ellen 1916. március 9.
29. Olaszország — Németország ellen 1916. augusztus 27.
30. Románia — Magyarország és Ausztria ellen 1916. augusztus 28.
31. Németország — Románianak.
32. Bulgária — Románianak.
33. Törökország Románianak.

— **A hadifoglyoknak szánt pénzküldemények.**
A Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal
szigetelmezi a közönséget, hogy a hadifoglyoknak
szánt pénzküldeményekre vonatkozó levelezését ne
Üllői-ut 1. szám alá, hanem a pénztár új helyi-
ségébe: IX. Ráday-utca 16. cím alatt tegye posz-
tára. A pénztárra nem tartozó közléseket termé-
zetesen továbbra is a Hadifoglyokat Gyámoltó
és Tudósító Hivatalhoz az Üllői-ut 1. szám alá
kell intézni.

— **Eltűnt katonák nyomozása:** A cs. és kir.
közös hadügyminiszterium. a magy. kir. honvédelmi
miniszterium és a Magyar Vörös Kereszt Egylet
hozzájárulásával és támogatásával a budapesti
»Tudósító Iroda« múlt év december óta »Katoná-
nyomozó-Jegyzék« címmel lapot ad ki, amely ki-
zárólag az eltűnt katonák felkutatását célozza s a
kutatás sikerességének előmozdítására sok keresett
katona arcképét is közli. A lap — melynek elné
gróf Bathory Lajos és gróf Hadik-Barkóczy Endre
főmegbízottak állanak — havonként kétszer jelenik
meg legalább 15,000 példányban és az összes
csapatesteknek a harterre és a front mögött, az
összes kórházaknak Magyarországon és Ausztriá-
ban, valamint a hadifogságból hazatért rokkant
katonáknak hivatalból ingyen küldetik meg. A lap
felelős szerkesztője B. Virágh Géza. A kutatások
közösi feltételei megduhatók a »Katonanyomozó-
Jegyzék« szerkesztőségében és kiadóhivatalában
(Budapest, IV., Váci-utca 38. I. emelet.)

— **A Vörös Kereszt a foglyokért.** A mura-
szombati Vörös Kereszt megbízásából értesitem a
járás lakosságát, hogy az egyesület titkári hivatala
mint eddig, ezúttal is teljesen díj- és portómentesen
vegi az eltűntek és hadifoglyok tartózkodási
helyének felkutatását, a velük való minden leve-
lezést. Aiabb közlöm a tudakozódási lap mintáját,
amelynek adatait a lehetőség szerint velem köz-
ölni kell:

A kértzett neve, rendfokozata, csapat-
teste (ezrede, százada), születési helye és éve,
tábori postája, melyik harctéren volt legutóbb,
mikor írt utóljára, milyen hír érkezett felőle?
A kérdező neve, lakhelye, megye és
utolsó postája.

A Vörös Kereszt ez által a járás lakosá-
gának ilyen és ehhez hasonló ügyekben mindig a
legnagyobb készséggel áll rendelkezésére. Dr.
Vályi Sándor a Vörös Kereszt titkára.

A szerkesztésért felelős: **Dr. Vályi Sándor.**

Száraz
cserhasáb és cserdorong
TÜZIFÁT
szállít
a salomvári állomásról a
Salomvári Erdőgazdaság.

Ne feledkezzünk meg a kórházaink-
ban ápolt sebesült katonákról!

Ujdonság!
Felnőtnék, gyermeknek
egyaránt élvezet!

Mindenki a zsebében hordhat egy kis kine-
matográf színházat! Csodálatosan elmesé-
találmány! Szébbnél-szebb képsorozatok!

„ZSEB-MOZI“

Egy kis miniatűr mozi, melynek szemlé-
lése nagyoknak és kicsinyeknek nemcsak
szórakozás, de élvezet is. Vásároljon
— egyet és minderről meggyőződhet! —

Ára mesésen olcsó!

Kapható Balkányi Ernő üzletében.

Az 1916—17. évi összes
iskolakönyvek
kaphatók
Balkányi Ernő könyvkereskedésében
Muraszombat.

Köhögés rekedtség,
elnyálkásodás,
hurut és görcsös
köhögés ellen.

MILLIÓK

használgják a Kaiser-féle Mell-Karamel-
lák három fenyővel. **6100** közj. hit.
bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól
igazolja biztos hatásukat.

Kellemes ízű csukorkák **csomagonként 20**
és **40 fillér, dobozban 60 fillérért**
kapható Muraszombatban Dr. Bölcös Gyula
gyógyszertárában.

VIGYÁZZON
egészségére!

Megbízható és jöminőségű nikotinmentes
cigaretta-hüvelyeket

csakis **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papirkereskedé-
sében Muraszombatban szerezhet be.

Háborus
térképek

kaphatók
Balkányi E. papirkereskedésében
Muraszombat.

Alsólendván, a Főut legszebb és
legforgalmasabb pontján, ujonnan
épült modern házban egy szép tágas

üzlethelyiség

kiadó.

A helységben öt év óta egy modernül
berendezett mézszárszék és hentesüzlet
állott, mely a tulajdonos bevonulása
miatt most megszünt. Mézszáros vagy
hentesnek kiválóan alkalmas a
hely.

Bővebbet a tulajdonosnál:

Balkányi Ernőnél,
Alsólendva.

Butorcsmagolásra

vegyes papir igen jutányos áron kapható
Balkányi Ernő papirkereskedésében
MURASZOMBAT.

Előfizetőknek ingyenes
hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-,
liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg-
és porcellánkereskedése. Férfi és női czipó
raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefant“-hoz.

BITTERMANN TIVADAR borbély és fodrász.

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női czipész.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-,
liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg
és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JOZSEF épület- és butorasztalos.
Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb be-
vásárlási forrás. Fő-utca.

HEIMER IGNÁCZ deszka-, faszén-, mész-,
cment- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona“ kávéháza.

Ipar és kereskedelem.

PLACSEK VENCEL órás és aranyműves
Muraszombat.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecsakavágó
gépek árusítása

KALCHBRENNER és NÁDAI
bomagykereskedése, Gróf Szápáry-utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női czipész.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész,
ciment és eternit pala árusítás.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár
varrógép-, kerékpár- és mindennemű gazda-
sági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős.

PALFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztléglagyára.

RITUPER ALAJOS épület- és műlakatos,
kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely.
Kerékpár raktár.

SIFTÁR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JÓZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

Előfizetőknek ingyenes
hirdetés-rovata.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester
Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Urdomb.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Köhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Sip-ú. 5.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezóvár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SÁVEL JÁNOS vendéglős Kisszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Köhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMER JOZSEF vendéglős Felsőlendva.

TITÁN ISTVÁN vendéglős Radkersburg.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.

Nyomatott Balkányi Ernő gyorsajtóján Muraszombatban.